

PS-I.431.3.6.2024

**PROTOKÓŁ
KONTROLI DORAŻNEJ
Przeprowadzonej w Gorzowskim Centrum Pomocy Rodzinie.**

Działając na podstawie art. 22 pkt. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.) oraz przepisów rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 2285 ze zm).

Zespół kontrolny w składzie:

- **Ewelina Tomaszewska** - Kierownik Oddziału Nadzoru i Kontroli w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim, posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 175 -1/2024 z 11 czerwca 2024 r.; - przewodnicząca zespołu kontrolnego.
- **Magdalena Kaczorowska** - Inspektor Wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim, posiadający upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 175 -2/2024 z 11 czerwca 2024 r.– członek zespołu kontrolnego.

przeprowadził w okresie **od 17 czerwca 2024 r. do 17 lipca 2024 r.** kontrolę doraźną w Gorzowskim Centrum Pomocy Rodzinie. Kontrolą objęto organizację i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi (zwanymi w dalszej części suo).

Czynności kontrolne - w siedzibie jednostki - zespół rozpoczął 20 czerwca 2024 r. Kolejne czynności zostały przeprowadzone 26 czerwca 2024 r. Celem kontroli było podniesienie jakości świadczonych usług. Wyniki analizy przeprowadzonej przez Wydział Polityki Społecznej tuż. Urzędu wskazują, że w 2024 roku spadła liczba osób/rodzin korzystających z suo dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Dla większej części osób - w odniesieniu do lat poprzednich (2022 i 2023 r.) - usługi nie są kontynuowane.

Czynności kontrolnych, dokonano w obecności Pani Beaty Kulczyckiej, Dyrektor Gorzowskiego Centrum Pomocy Rodzinie, w Gorzowie Wlkp. (w dalszej części zwanego GCPR) oraz * Starszego Specjalisty Pracy Socjalnej.

Przed przystąpieniem do kontroli, Zespół kontrolny złożył pisemne oświadczenia o braku okoliczności, uzasadniających wyłączenie, od udziału w niniejszej kontroli.

[akta kontroli str. 6-7).

*Wylączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 902).

Okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2022 r. do 26 czerwca 2024 r

Ocenie poddano następujące zagadnienia:

1. Organizacja specjalistycznych usług opiekuńczych, w tym nabór i kwalifikacje specjalistów realizujących te usługi.
2. Rozpoznanie i ustalanie zasadności przyznania tej formy pomocy (wnioski o pomoc, wywiady środowiskowe, aktualne orzeczenia o niepełnosprawności/ stopniu niepełnosprawności oraz zaświadczenia lekarzy specjalistów, wydane decyzje).
3. Realizacja specjalistycznych usług opiekuńczych (karty czasu pracy osoby świadczącej usługi, inna dokumentacja z realizacji przyznanego rodzaju i wymiaru usług, w tym dokument potwierdzający sprawowanie bieżącego nadzoru).

Do oceny powyższych zagadnień przyjęto:

- analizę złożonych wniosków oraz akt świadczeniobiorców;
- analizę dokumentów udostępnionych kontrolującym w toku czynności dokonanych w siedzibie jednostki oraz dokumentację przekazaną przez Dyrektora Gorzowskiego Centrum Pomocy Rodzinie pocztą e-PUAP 04.07.2024 r.;
- informacje przekazane przez Dyrektora oraz pracownika Gorzowskiego Centrum Pomocy Rodzinie;
- dokumentację osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych, w okresie objętym kontrolą (analizie poddano dokumentację 6 osób – opracowanie własne – zestawienie skontrolowanej dokumentacji, Tabela nr 1).

Na tej podstawie dokonano następujących ustaleń:

Ad.1 Organizacja specjalistycznych usług opiekuńczych, w tym nabór i kwalifikacje specjalistów realizujących te usługi.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 3, 5, 6 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U z 2023 r. poz. 901 ze zm.) oraz przepisów ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2024 r. poz. 917) gmina powinna zapewnić wsparcie i rozwój różnych form oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym organizację i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych, w miejscu zamieszkania. Realizacja specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi - zgodnie z ustawą o pomocy społecznej należy do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę. Korzystając z prawa nadanego w art. 22 pkt. ww. ustawy, Wojewoda Lubuski, Zarządzeniem z dnia 11 marca 2024 r. ustalił sposób wykonywania zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi w województwie lubuskim.

Warunki i tryb ustalania oraz pobierania opłat za specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone osobom z zaburzeniami psychicznymi, warunki częściowe lub całkowitego zwalniania z opłat, rodzaje usług oraz kwalifikacje osób świadczących te usługi regulują zapisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (tj. Dz. U. z 2024 poz.816).

W toku czynności kontrolnych ustalono, że Gorzowskie Centrum Pomocy Rodzinie – 01.12.2021 r. - wystosowało zapytanie ofertowe, którego przedmiotem było świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

W zapytaniu określono rodzaj/ charakter usług; liczbę podopiecznych, średnią liczbę godzin usług tygodniowo/liczbę godzin w okresie realizacji umowy, termin wykonania zamówienia.

*

Zgodnie z zapisami §4 Umowy – **wykonawca zapewnia** świadczenie usług, przez wskazane w ofercie osoby, które posiadają kwalifikacje określone zapisami rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

Elementem ogłoszenia o zamówieniu, składanym na wezwanie Zamawiającego, jest wykaz osób, które będą bezpośrednio wykonywać świadczenie wraz z informacjami na temat ich kwalifikacji zawodowych, wykształcenia, doświadczenia niezbędnego

**Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 902).*

do wykonania zamówienia. W przedkładanym w formie tabeli zestawieniu uwzględniane są – odrębnie – osoby/ specjaliści, którzy będą zaangażowani w realizację konkretnego rodzaju usług adekwatnie do ogłoszenia.

Zadanie realizowane bez uchybień.

Ad. 2 Rozpoznanie i ustalanie zasadności przyznania tej formy pomocy (wnioski o pomoc, wywiady środowiskowe, aktualne orzeczenia o niepełnosprawności/ stopniu niepełnosprawności oraz zaświadczenia lekarzy specjalistów, wydane decyzje).

Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, zadaniem jednostki jest rozpoznanie potrzeb klienta i opracowanie indywidualnego planu pomocy (planu pracy socjalnej). Wsparcie udzielane klientowi jest uzależnione od stopnia jego potrzeb, uprawnień, zasobów i możliwości. Ponadto, zgodnie z brzmieniem art.2 ust. 1 u. o. p. s. – pomoc społeczna (...) ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są oni w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Gorzowskie Centrum Pomocy Rodzinie organizuje i świadczy pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych - w miejscu zamieszkania - dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Zespół kontrolny poddał analizie 100% akt rodzin objętych powyższą formą wsparcia, w latach 2022 – 2024 r. :

1. 04852-1, 55 lat;
2. 10980 – 2, 30 lat;
3. 13204 – 3, 89 lat;
4. 01617- 4, 33 lata;
5. 08767- 5, 17 lat;
6. 08246 – 9, 69 lat.

Na podstawie skontrolowanych akt świadczeniobiorców specjalistycznych usług opiekuńczych ustalono, że do GCPR wpłynęło łącznie **6 wniosków**, o przyznanie tej formy pomocy w **2022 r.** Wnioski dotyczyły 5 osób dorosłych, mieszczących się w przedziale wiekowym od 30 do 89 lat, 1 - dziecka w wieku 17 lat (wg stanu na dzień 21.02.2022 r.).

Wnioski były sprecyzowane co do rodzaju oczekiwanego wsparcia i dotyczyły:

- zabezpieczenia usług w zakresie kształtowanie umiejętności zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych i umiejętności społecznego funkcjonowania, motywowanie do aktywności, leczenia i rehabilitacji, prowadzenie treningów umiejętności samoobsługi i umiejętności społecznych oraz wspieranie, także w formie asystowania w codziennych czynnościach życiowych (4 wnioski);
- zajęć z pedagogiem specjalnym, masażystą i rehabilitantem – dot. metody NDT Bobath (1 wniosek)
- zajęć z logopedą i pedagogiem specjalnym (1 wniosek.).

Wszystkie wnioski zawierały określony wymiar godzin usług (z uwzględnieniem liczby godzin usług w wymiarze tygodniowym - dot. 5 wniosków, miesięcznym - dot. 1 wniosku) oraz okres na jaki usługi miały zostać przyznane.

Kontrolujący ustalili, że na dzień kontroli - spośród 6 klientów, którym przyznano specjalistyczne usługi opiekuńcze, wszyscy posiadali aktualne zaświadczenia lekarza specjalisty uprawniające do przyznania ww. formy pomocy oraz aktualne orzeczenia o niepełnosprawności (symbole 02 – P; 01 – U; 12-C).

Zgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych oraz Zarządzeniem Wojewody Lubuskiego z 18 stycznia 2021r. (aktualizowanego, kolejno w 2023 i 2024 r.) w sprawie ustalenia sposobu wykonywania zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi w woj. lubuskim - GCPR w danym roku budżetowym – w odniesieniu do konkretnego klienta - dokonywał analizy dot. możliwości zabezpieczenia wnioskowanych terapii z innych systemów zabezpieczenia społecznego, w tym systemu zdrowia i oświaty (dot. klienta 08767 – 17 lat).

Sześcioro klientów korzystało z usług, zarówno w 2022 jak i 2023 r. Potrzeba kontynuacji usług wynikała z zaleceń lekarza specjalisty i odbywała się w oparciu o opinię/wskazówki osób prowadzących terapię. Każdorazowo Ośrodek – zgodnie z wyżej cyt. Zarządzeniem Wojewody Lubuskiego – występował do Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego – o zaopiniowanie wniosków dot. przyznania środków finansowych na realizację specjalistycznych usług opiekuńczych.

2 wnioski dotyczące realizacji usług w 2023 r., otrzymały opinię częściowo pozytywną (dot. osób: 13204 – 3, 90 lat, 01617- 4, 33 lata), pozostałe zostały zaopiniowane pozytywnie.

W 2024 r. do GCPR wpłynęły **2 wnioski** osób o przyznanie tej formy pomocy w zakresie:

- zajęć z pedagogiem specjalnym, masażystą i rehabilitantem – dot. metody NDT Bobath (10980 – 2, 32 lata);
- zajęć z logopedą i pedagogiem specjalnym (08767- 5, 18 lat).

Usługi dla powyższych beneficjentów suo, zostały przyznane – na okres od stycznia do lutego 2024 r. W marcu 2024 r., rodzina klienta 10980 – 2, wystąpiła z wnioskiem o dalszą realizację usług – od marca do grudnia 2024 r. (wniosek zyskał pozytywną opinię LUW). Rodzina klienta 08787 – 5 zrezygnowała z usług suo. Wnioski o kontynuację świadczenia dla pozostałych osób, nie wpłynęły do GCPR – do dnia kontroli.

Na podstawie wyjaśnień pracownika GCPR – * ustalono, że wiele z dotychczasowych rodzin mogło skorzystać z usług sektora prywatnego (w okresie objętym kontrolą zaobserwowano wzrost cen usług z pomocy społecznej, stały się mniej konkurencyjne), zmianie uległy także kryteria odpłatności za usługi, przy – przypuszczalnie - jednoczesnym wzroście dochodu gospodarstw domowych.

Wymiar świadczonych usług, w opinii kontrolujących, był dostosowany do indywidualnych potrzeb klienta.

Wskazać należy, iż suo dla osób z zaburzeniami psychicznymi - zgodnie u. o. p .s. - są szczególnym rodzajem usług dostosowanym do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności.

Inspektorzy ustalili, że w wywiadach środowiskowych, w każdym skontrolowanym przypadku pracownicy socjalni zbadali i opisali sytuację osoby uprawnionej do świadczeń, dokonywali szczegółowych ustaleń dot. zakresu usług opiekuńczych. Ośrodek sporządzał aktualizacje wywiadów środowiskowych, w przypadku zmiany sytuacji świadczeniobiorcy.

**Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 902).*

Zachowane zostały terminy określone przepisami tj. sporządzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego w miejscu zamieszkania, przeprowadzenia aktualizacji wywiadów oraz wydania decyzji administracyjnej.

Ustalono, że we wszystkich skontrolowanych przypadkach wywiady środowiskowe sporządzano w terminie 14 dni roboczych od dnia powzięcia wiadomości o konieczności ich przeprowadzenia. W 2021/2022 r. wywiady przeprowadzono w formie zdalnej w związku z sytuacją epidemiologiczną – zgodnie ustawą z 02.03.2020 r. „o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem covid - 19)”.

Decyzje administracyjne Ośrodek wydawał w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia wszczęcia postępowania, zgodnie z art. 35 k.p.a. W 2022 r. decyzje zostały wydane na okres dwóch lat tj. od 01.01.2022 r. do 31.12.2023 r. Tak wydana decyzja nie była zgodna z Zarządzeniem Wojewody z dnia 18 stycznia 2021r. Decyzje były korygowane/zmieniane w toku prowadzonych postępowań. Decyzje zawierały pouczenie o prawach i obowiązkach osoby korzystającej z określonej formy pomocy oraz zawierały tryb odwoławczy.

Skontrolowana dokumentacja była kompletna. Zawierała wnioski o przyznanie określonej formy pomocy, w formie odrębnych oświadczeń.

Zadanie realizowane bez uchybień.

Ad. 3. Realizacja suo (karty czasu pracy osoby świadczącej usługi, inna dokumentacja z realizacji przyznanego rodzaju i wymiaru usług, w tym dokument potwierdzający sprawowanie bieżącego nadzoru).

Zgodnie z zapisami Zarządzenia Wojewody Lubuskiego w sprawie ustalenia sposobu wykonywania zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi w województwie lubuskim Ośrodek zobowiązany jest do prowadzenia bieżącego nadzoru nad sposobem realizacji usług w środowisku zamieszkania klienta.

Gorzowskie Centrum Pomocy Rodzinie prowadzi i dokumentuje sprawowany nadzór na realizacją suo.

Zapisy §5 pkt.2 umowy z 28 grudnia 2021r. dotyczącej realizacji zamówienia polegającego na świadczeniu specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na obszarze miasta Gorzowa Wlkp. w miejscu zamieszkania świadczeniobiorców wskazują, że zamawiający ma prawo do oceny i kontroli usług na każdym etapie ich realizacji. Ponadto osoba świadcząca usługę prowadzi – określoną w załączniku nr 5 do Umowy – kartę pracy w zakresie realizacji usług. Karta zawiera m.in. dane osobowe osoby świadczącej usługi oraz świadczeniobiorcy, datę i godziny świadczonych usług oraz podpisy świadczeniobiorcy/opiekuna.

Skontrolowana dokumentacja potwierdza prowadzenie przedmiotowych kart. Ponadto w aktach znajdują się protokoły/notatki pracowników z wizyt w środowisku i oceny jakości świadczonych usług.

Rozliczenie finansowe – w okresie miesięcznym - odbywa się w oparciu o załącznik nr 3 do zawartej Umowy. W układzie tabelarycznym ujęte są dane osobowe osób korzystających z usług, liczba godzin wykonanych usług, stawka godzinowa, całkowity koszt usługi, stawka odpłatności oraz kwota należnej odpłatności.

Zadanie realizowane bez uchybień.

WNIOSKI:

1. Miasto Gorzów organizuje i świadczy pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych - w miejscu zamieszkania - dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
2. Wymiar świadczonych – specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi - był dostosowany do indywidualnych potrzeb klienta.
3. Osoby świadczące usługi posiadają wymagane kwalifikacje.
4. Zachowane zostały terminy w zakresie sporządzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego, aktualizacji wywiadów oraz wydania decyzji administracyjnej.
5. Realizacja zadania jest na bieżąco monitorowana a sprawowany nadzór jest dokumentowany.

Na tym kontrolę zakończono.

Pouczenie

Zgodnie z § 17 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyn tej odmowy.

Ponadto Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. wobec zastrzeżeń.

Niniejszy protokół kontroli sporządzono w 2 jednobrzmiących egzemplarzach, z których: jeden przekazano Dyrektorowi GCPR w Gorzowie Wielkopolskim, drugi pozostawiono w aktach Wydziału Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp.

Kontrolujący:

Kierownik
Oddziału Nadzoru i Kontroli
w Pomocy Społecznej
w Wydziale Polityki Społecznej

Ewelina Tomaszewska

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
w Oddziale Nadzoru i Kontroli
w Pomocy Społecznej
w Wydziale Polityki Społecznej

Magdalena Kaczorowska

Dyrektor/ Kierownik jednostki
kontrolowanej

Dyrektor
Gorzowskiego Centrum Pomocy
Rodzinie
w Gorzowie Wielkopolskim

Beata Kulczycka

Gorzów Wielkopolski, 12 sierpnia 2024 r.

Gorzów Wielkopolski, 19.08.2024 r.